

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 31S/170/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5021200441
Dátum vydania rozhodnutia: 04. 04. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Vargová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2023:5021200441.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako správny súd, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Vargovej a členov senátu JUDr. Martiny Mochnáčovej (sudkyňa spravodajkyňa) a JUDr. Jozefa Šuleka, v právnej veci žalobcu: Urbárski spolumajitelia, pozemkové spoločenstvo, Tvrdošín, so sídlom Trojičné námestie 185, 027 44 Tvrdošín, IČO: 17 057 302, zastúpený advokátkou JUDr. Janou Dráčovou, so sídlom Q. 7, XXX XX H. - mestská časť G. I., proti žalovanému: Okresný úrad Žilina, odbor opravných prostriedkov, referát katastra nehnuteľností, so sídlom Vysokoškolákov 8556, 010 08 Žilina, o preskúmanie rozhodnutia žalovaného č. Xo-13/2021-Ko zo dňa 11.08.2021, takto

rozhodol:

- I. Krajský súd v Žiline žalobu zamietá.
- II. Žalobcovi a žalovanému náhradu trov konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Správny orgán prvého stupňa - Okresný úrad Tvrdošín, katastrálny odbor rozhodnutím č. X 8/2021 zo dňa 15.04.2021 podľa § 59a ods. 2 zákona č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon) zamietol návrh zo dňa 27.03.2020 na opravu chyby v katastrálnom operáte v katastrálnom území U., B.. V dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol, že mu bol dňa 27.03.2020 doručený návrh na prešetrenie údajov katastra a opravu chyby od navrhovateľa Urbárskych spolumajiteľov pozemkového spoločenstva Tvrdošín. Návrh bol v registratúrnom denníku zaevidovaný pod č. OU-TS-KO-338/2020. Prvostupňový správny orgán podľa § 59a ods. 2 katastrálneho zákona dňa 23.04.2020 odpovedal žalobcovi listom pod značkou OU-TS-KO-338/2020. Návrh na prešetrenie údajov katastra a opravu chyby v katastrálnom operáte v katastrálnom území U. a B. bol dodatočne zaevidovaný ako konanie pod sp. zn. X 36/2020 a ukončený po odpovedi žiadateľa ako omylom zapísané konanie založené v spisovni Okresného úradu Tvrdošín, katastrálneho odboru, keďže neboli splnené podmienky na opravu chyby podľa § 59 ods. 2 katastrálneho zákona a zároveň bol žiadateľovi uvedený dôvod nevykonania opravy, ako aj v rovnakom čase bola spracovaná námietka č. 11 vedená pod sp. zn. konania C 20/2017 podaná navrhovateľom v registri obnovenej evidencie pozemkov, kde už viackrát bolo na túto požiadavku správnym orgánom odpovedané. Prvostupňový správny orgán na základe protestu prokurátora proti opatreniu zrušil svoju odpoveď sp. zn. OU-TS-338/2020 zo dňa 23.04.2020, ktorou bolo oznámené žalobcovi, že sa nevykoná oprava chyby v katastrálnom operáte na základe jeho návrhu zo dňa 26.03.2020. Prvostupňový správny orgán poukázal na obsah návrhu žalobcu, z ktorého okrem iného vyplýva, že „nakoľko ani v súčasnosti prebiehajúce konanie o ROEP, ktoré vykazuje vady, nedáva jasné odpovede práve na otázky, ktoré sú jeho účelom a tiež poškodzuje práva pôvodných vlastníkov, navrhujeme, aby v prípade, ak ROEP bude zapísaný v navrhovanom znení a neodstráni nesprávny zápis v prospech Žiarec, poľnohospodárske družstvo, bolo na základe prešetrenia údajov katastra začaté konanie o oprave chyby v zmysle § 59 ods. 2 písm. d) katastrálneho zákona a na jeho základe bol zrušený v katastrálnom území B. LV

XXX a v ostatných LV XXXX a XXX ako jediní vlastníci vystupovali vo vzťahu k zápisu v KN členovia urbáru tak, ako boli pôvodne evidovaní so zmenami, ktoré priniesli dedičské rozhodnutia, prípadne ich prevody majetku. Uvedenú skutočnosť dokumentuje aj zápis vlastníctva na LV č. XXXX k. ú. U., kde sú v časti A Majetkové podstaty vedené nedeliteľné urbárske nehnuteľnosti, v časti B Vlastníctvo je evidované na všetkých členov urbáru so svojim spoluvlastníckym podielom tak, ako tieto uvedené spoločne neoddeliteľné nehnuteľnosti členovia urbáru nadobudli s rôznymi titulmi, ako napríklad na základe právoplatných dedičských rozhodnutí, ktoré sú uvedené tiež pri jednotlivých vlastníkoch na listoch vlastníctva. Z dôvodu zásady poradia zápisov je zrejmé, že prípadná oprava chyby sa viaže v jednotlivých prípadoch na dokončenie prebiehajúcich konaní. Pokiaľ však vyhodnotí správny orgán na úseku katastra po prešetrení údajov katastra opravu chyby ako účelný nástroj na nápravu stavu (zapríčineného mylnou domnienkou Žiarec, poľnohospodárske družstvo o tom, že sa stalo vlastníkom, resp. spoluvlastníkom nehnuteľností, ktoré sú fakticky vo vlastníctve pôvodných vlastníkov a urbárikov), žiadame, aby aspoň v časti tých LV, kde nepredchádza žiadne konanie, vykonalo potrebnú opravu chyby. Za týmto účelom navrhujeme, aby v prípade nemožnosti akceptovať náš návrh (pre akékoľvek prípadné zistené chyby) ako celok ku všetkým potrebným konaniam, ho správny orgán považoval za podnet, prešetril stav v KO a začal konanie o oprave chyby pre jednotlivé listy vlastníctva ex offa, aby mohla byť účelne náprava vykonaná. Navrhujeme správny orgán, aby oprava chyby spočívala v jednoduchom prevedení, a to aby ku LV č. XXXX k. ú. U., na ktorom sú evidovaní všetci členovia urbáru s prislúchajúcim podielom, aby časť A Majetkové podstaty bola rozšírená o celú majetkovú podstatu, ktorá je vedená na LV č. XXXX k. ú. U.. Spojením týchto dvoch listov vlastníctva by došlo ku zjednoteniu nedeliteľných urbárskych nehnuteľností do jedného listu vlastníctva, kde vlastníctvo ku jednotlivým podielom pre jednotlivých členov urbáru je odvodené od právoplatných titulov vlastníctva". Prvostupňový správny orgán v reakcii na uvedené uviedol, že na liste vlastníctva č. XXXX k. ú. U. je pod poradovým číslom B 141 evidovaný spoluvlastník Žiarec, poľnohospodárske družstvo, SR v spoluvlastníckom podiele 669827/999999 s titulom nadobudnutia RI 194-1-A1/95, 97/01675-013 zo dňa 29.09.1997, ako aj žiadosť o opravu mena vlastníka a doplnenie právneho titulu zápisu - rozhodnutie odbor poľnohospodárstva a lesného hospodárstva

č. Pôd.520/1958 č. Z 1506/99 s vyznačenou poznámkou „P-27/2011 - Urbárski spolumajitelia, pozemkové spoločenstvo Tvrdošín, so sídlom Trojičné námestie 185, IČO: 17 057 302 - uznesenie Okresného súdu Námestovo č. 2C/54/2010-85, o prijatí návrhu na začatie súdneho konania na spoluvlastnícky podiel 669827/999999 pod B141 pre spoluvlastníka Žiarec, poľnohospodárske družstvo Tvrdošín, IČO: 00191175-93/11“.

Na LV č. XXXX k. ú. U. je pod poradovým číslom B 1 evidovaný vlastník Žiarec, poľnohospodárske družstvo, 027 44 Tvrdošín, SR v spoluvlastníckom podiele 1/1 titulom nadobudnutia Z 819/94 zo dňa 10.03.1994-26/94, POTVRDENIE C.Z-4613/95 ZO DNA 12.12.1995-213/96, Žiadosť o zápis stavieb popisným spôsobom, Z-926/2008-264/08, Návrh na zápis vlastníckeho práva záznamom, Z-274/2010 zo dňa 24.02.2010-72/11, Katastrálny úrad v Žiline, Rozhodnutie Zn.: Xo-44/2010-Ha zo dňa 07.12.2010-131/11, Návrh na zápis geometrických plánov, R 362/2015-1527/15, OÚ Námestovo, pozemkový a lesný odbor, Stanovisko č. OU-NO-PLO-2015/011221, R 363/2015-1527/15, Žiadosť o zápis stavieb do katastra nehnuteľností, Z 286/2019 zo dňa 18.03.2019-118/19 a s vyznačenými poznámkami: „P-147/2011-630 spoluvlastníkov urbárskeho majetku, zastúpení predsedom spoločenstva V. V. D. - Urbárski spolumajitelia, pozemkové spoločenstvo Tvrdošín, so sídlom Trojičné námestie 185, IČO: 17057302 - Žaloba o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam a návrh na vydanie predbežného opatrenia, podané na Okresnom súde v Námestove dňa 26.07.2011-273/11, P-153/2011 - Podielníci pozemkového spoločenstva - Urbár Tvrdošín si uplatnili na Pozemkovom úrade v Dolnom Kubíne reštitučný nárok dňa 25.05.1992 na nehnuteľnosti zapísané v pkn. protokoloch k. ú. U. č. 1, 630, 935, 1337, v súčasnosti zapísané na LV č. XXXX, k. ú. U. /založený na pkn. protokoly k. ú. U. č. 1, XXX, XXX/. V súčasnosti sa obmedzenie vzťahuje len na tie nehnuteľnosti, ktoré neboli riešené v právoplatných rozhodnutiach vydaných v reštitučnom konaní - 291/11“. Stavby na tomto LV sú zapísané popisným spôsobom na základe žiadosti poľnohospodárskeho družstva a na základe priložených stavebných povolení a rozhodnutí o povolení užívania na jednotlivé stavby, ktoré sa nachádzajú v zbierke listín Okresného úradu Tvrdošín, katastrálneho odboru pod položkou výkazu zmien č. 264/08 k. ú. U.. Na LV č. XXX k. ú. B. je pod poradovým číslom B 1 evidovaný vlastník Žiarec, poľnohospodárske družstvo, 027 44 Tvrdošín, SR v spoluvlastníckom podiele 1/1 titulom nadobudnutia Z 819/94 zo dňa 10.03.1958-134/94 Katastrálny úrad v Žiline, Rozhodnutie Zn.: Xo-44/2010-Ha zo dňa 07.12.2010-31/11 a s vyznačenými poznámkami: „Poznámka P-147/2011-630 spoluvlastníkov urbárskeho majetku, zastúpení predsedom spoločenstva V. V. D. - Urbárski spolumajitelia, pozemkové spoločenstvo Tvrdošín, so sídlom Trojičné námestie 185, IČO: 17057302 - Žaloba o určenie vlastníckeho

práva k nehnuteľnostiam a návrh na vydanie predbežného opatrenia, podané na Okresnom súde v Námestove dňa 26.07.2011-73/11, P-153/2011 - Podielníci pozemkového spoločenstva - Urbár Tvrdošín si uplatnili na Pozemkovom úrade v Dolnom Kubíne reštitučný nárok dňa 25.05.1992 na nehnuteľnosti zapísané v pkn. protokoloch k. ú. D. - B. č. XXX,

č. 287, č. 1415, v súčasnosti zapísané na LV č. XXX, k. ú. B. /založený na pkn. protokol k. ú. D. č. XXX/. V súčasnosti sa obmedzenie vzťahuje len na tie nehnuteľnosti, ktoré neboli riešené v právoplatných rozhodnutiach vydaných v reštitučnom konaní - 78/11“. Na LV č. XXX k. ú. B. je pod poradovým číslom B 133 evidovaný vlastník Žiarec, poľnohospodárske družstvo, 027 44 Tvrdošín, SR v spoluvlastníckom podiele 2006274/2995200 s titulom nadobudnutia Žiadosť o zápis vlastníckeho práva, Z 257/02-28/02. Spoluvlastnícky podiel 2006274/2995200, ktorý prináležal osobám, ktorí si neuplatnili reštitučný nárok, bol dňa 22.03.2002 zapísaný na Žiarec, poľnohospodárske družstvo Tvrdošín, IČO: 191175 na základe žiadosti zo dňa 18.03.2002, spisová značka Z 257/2002, PVZ 28/02 v zmysle zákona č. 81/1949 SNR. Prvostupňový správny orgán k tvrdeniu, že listina sp. zn. Pôd 520/1958 zo dňa 10.03.1958 nespĺňa podmienky a náležitosti podľa § 42 ods. 2 katastrálneho zákona, a preto ju nemožno považovať za doklad, resp. listinu preukazujúcu vlastnícke právo k nehnuteľnosti, uviedol, že platnosť či neplatnosť právneho úkonu možno posudzovať len s ohľadom na okolnosti, ktoré existovali v čase jeho vykonania. Znamená to, že právny úkon, ktorý v čase vykonania zodpovedal všetkým zákonným požiadavkám a bol preto platný, sa v dôsledku skutočností, ktoré nastali po jeho vzniku, nemôže dodatočne stať neplatným a naopak (rozsudok Najvyššieho súdu SR z 26.03.2009 sp. zn. 1M Obdo V 16/2006). Ďalej odkázal na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 8Sžo 247/2010, z ktorého vyplýva, že zmenu zápisu v katastri nehnuteľností tak, aby zodpovedala právnemu stavu, je možné dosiahnuť len určovacou žalobou podľa § 80 písm. c) Občianskeho zákonníka z dôvodu, že rozhodovanie o otázkach týkajúcich sa vlastníctva, vlastníckych sporov k nehnuteľnostiam, ako aj určovanie, či právo alebo právny vzťah je alebo nie je, resp. vyslovenie platnosti verejných a iných listín nepatrí správnomu orgánu, ale patrí do právomoci súdu. Prvostupňový správny orgán uviedol, že chybné údaje katastra, ktoré vznikli jeho vlastnou činnosťou alebo činnosťou iných štátnych orgánov, notárov alebo iných osôb na základe chybných podkladov okresného úradu, môže okresný úrad katastrálny odbor riešiť opravou chyby v katastrálnom operáte podľa § 59 katastrálneho zákona. V zmysle rozsudku Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Sžo 126/2008 opravou údajov katastra podľa § 59 ods. 1 písm. a) katastrálneho zákona však nemožno riešiť spor o vlastníctvo. Rozhodnutie vydané podľa uvedeného ustanovenia nemá hmotnoprávne, ale len evidenčné účinky, samo o sebe nerieši konečným spôsobom otázku, kto je vlastníkom nehnuteľnosti, resp. kto má vecné právo k nehnuteľnosti. Všetky údaje o právnych vzťahoch k nehnuteľnosti zapísané v katastri, o ktorých oprávnený tvrdí, že alebo nezodpovedajú súčasnému právnemu stavu, že k ich zápisu došlo bez platného právneho dôvodu, že boli zápisom v katastri vo svojich právach ukrátení, zbavení možnosti s nehnuteľnosťou nakladať alebo k nej vykonávať iné právo a vyžadujú preto zmenu zápisu v katastri, nemožno odstrániť opravou chyby alebo zmenou zápisu postupom podľa § 59 katastrálneho zákona. K problematike vlastníctva nehnuteľností evidovaných v PK č. 287

k. ú. U. vydal prvostupňový správny orgán rozhodnutie sp. zn. C 20/2017 zo dňa 09.03.2021 k zverejnenému návrhu Registra obnovennej evidencie pozemkov v k. ú. B.. Prvostupňový správny orgán konštatoval, že nemá oprávnenie v katastrálnom konaní v zmysle § 59 katastrálneho zákona rozhodovať o súkromnoprávných vzťahoch týkajúcich sa vecných práv účastníkov. Účelom konania o oprave chýb nie je riešiť vlastnícky spor, ktorého riešenie patrí do výlučnej právomoci súdu.

2. Žalovaný rozhodnutím č. Xo-13/2021-Ko zo dňa 11.08.2021 odvolanie žalobcu proti prvostupňovému rozhodnutiu postupom podľa § 59 ods. 2 správneho poriadku zamietol a rozhodnutie potvrdil. V dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol, že novelou katastrálneho zákona vykonanou zákonom č. 212/2018 Z. z. bol s účinnosťou od 01.10.2018 ustanovený

v § 59 ods. 2 písm. d) katastrálneho zákona nový dôvod opravy chyby v katastrálnom operáte. Zákonodarcu sa pritom priklonil k stanovisku, že pri splnení zákonom stanovených podmienok má orgán katastra právomoc v konaní o oprave chyby v katastrálnom operáte napraviť vlastné pochybenie spočívajúce v nezákonne vykonanom zázname alebo v nezákonne vykonanej poznámke, prípadne v nezákonne vymazanej poznámke. Podľa § 59 ods. 2 písm. d) katastrálneho zákona orgán katastra opraví údaje katastra zapísané do katastra nehnuteľností v rozpore s § 36 ods. 2, § 39 alebo § 42 katastrálneho zákona, ak nedošlo od zápisu do katastra záznamom k zmene vlastníckeho práva. Táto právna norma ustanovuje právomoc orgánu katastra opraviť nezákonné opatrenie tohto správneho orgánu spočívajúce vo vykonaní záznamu alebo poznámky alebo vo výmaze poznámky, hoci na to neboli splnené podmienky. Kumulatívnymi predpokladmi rozhodnutia o oprave chyby spočívajúcej v nezákonne vykonanom zázname, sú a) zápis do katastra nehnuteľností v rozpore s § 36 ods. 2 alebo § 42

katastrálneho zákona, b) nenadväzovanie zmeny vlastníckeho práva na nezákonne vykonaný záznam a c) nesporový charakter opravy chyby. V konkrétnom prípade pre vykonanie opravy nezákonného záznamu č. Z-819/94 (rozhodnutia Pôd. 520/1958), resp. zápisu RI 194-1-A1/95 (záznamom č. Z 982/95) neboli splnené podmienky uvedené v písmenách a) a c). Zápis do katastra nehnuteľností bol vykonaný v zmysle § 7 ods. 1 zákona č. 265/1992 Zb. o zápisoch vlastníckych a iných vecných práv k nehnuteľnostiam. Nebola teda splnená podmienka, že zápis do katastra nehnuteľností musí byť vykonaný v rozpore s ustanovením § 36 ods. 2, resp. § 42 katastrálneho zákona. Zároveň nebola splnená podmienka nesporového charakteru opravy chyby z dôvodu, že na príslušných listoch vlastníctva sú evidované poznámky o prebiehajúcom súdnom konaní na Okresnom súde Námestovo o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam. Na základe uvedeného, keď neboli splnené predpoklady na vykonanie opravy chyby v katastrálnom operáte podľa § 59 ods. 2 písm. d) katastrálneho zákona, podľa názoru žalovaného prvostupňový správny orgán postupoval správne, keď nevyhovел návrhu žalobcu na vykonanie opravy chyby v katastrálnom operáte na liste vlastníctva č. XXXX, č. XXXX katastrálne územie U. a na liste vlastníctve č. XXX, č. XXX katastrálne územie B..

3. Proti rozhodnutiu žalovaného podal v zákonnej lehote správnu žalobu žalobca, ktorý sa domáhal jeho zrušenia, ako aj zrušenia rozhodnutia správneho orgánu prvého stupňa a vrátenia veci na ďalšie konanie. Uviedol, že predmetom konania o oprave chyby v katastrálnom operáte podľa § 59 ods. 1, 2 písm. d) katastrálneho zákona boli nesprávne zapísané údaje o vlastníckom práve v prospech Žiarec, poľnohospodárske družstvo v katastrálnom území Tvrdošín na LV č. XXXX, LV č. XXXX a katastrálnom území B. na LV č. XXX, a to na úkor pred ním zapísaných spoluvlastníkov, ktorí sú členmi pozemkového spoločenstva vedení v PKV č. 1 k. ú. U. a v PKV č. 287 k. ú. D. (B.), a to na základe právnych titulov - právoplatné dedičské rozhodnutia, či iné právne tituly, ktoré sa nachádzajú v zbierkach listín a v katastri nehnuteľností sú evidované aj na tzv. hluchých listoch vlastníctva s príslušným podielom s odkazom na urbárske PKV. Tieto podiely a zoznam skutočných podielových spoluvlastníkov (urbár), ktorí by mali byť zapísaní namiesto podielu PD Žiarec, vlastníci zapísaní na liste vlastníctva č. XXXX k. ú. U., ktorý je založený len pre tam uvedenú časť spoločných nedeliteľných urbárskych pozemkov. Už tri desaťročia sa pozemkové spoločenstvo snaží dosiahnuť nápravu vo veci neoprávneného zápisu vlastníckeho práva v prospech Žiarec, poľnohospodárske družstvo, ktoré sa udialo na úkor pôvodných vlastníkov, členov urbárskeho spoločenstva a ich právnych nástupcov (dedičov), ktorí sa zo zákona stali tiež členmi spoločenstva. Keďže ide o množstvo podielov a spoluvlastníkov (takmer 1000 členov), pre efektívne dosiahnutie a jednotný postup túto úlohu v zmysle zákonných ustanovení § 16 zákona č. 97/2013 Z. z. prevzal výbor spoločenstva. Podstatou zápisu, ktorý napáda pozemkové spoločenstvo a snaží sa o opravu chyby, je nezákonný zápis vlastníctva na LV č. XXXX k. ú. U. v prospech Žiarec, ktorým orgány na úseku katastra pochybili, keď umožnili bez právoplatného právneho titulu, bez akceptovateľného rozhodnutia a bez ústavou zaručených dôvodov pre vyvlastnenie alebo nútené obmedzenie vlastníckeho práva, teda bez verejného záujmu, bez nevyhnutného rozsahu a bez náhrady zapísať vlastnícke právo v prospech Žiarec iba na základe združstevňovacieho zákona č. 81/1949 Zb. a z neho vychádzajúceho aktu vtedajšieho správneho orgánu. Pritom bol aj postup takéhoto prechodu vlastníckeho práva zrušený zákonom, ktorý nebol vôbec v kontexte veci vyhodnotený a aj počas celej doby socializmu pôvodné družstvo akceptovalo vlastníctvo jednotlivcov podľa zápisu v pozemkovej knihe, ktorí vlastnícke práva aj na urbárskych pozemkoch získavali v období rokov 1957 až po dnes na základe právoplatných dedičských rozhodnutí, ktoré majú zaevidované v katastri nehnuteľností v jednotlivých zbierkach listín, majú takto založené tzv. hluché listy vlastníctva či iných zákonných titulov, napríklad prevody, kúpne zmluvy a podobne. Ako ďalšiu dôležitú skutočnosť pre opravu chyby dal žalobca do pozornosti „transformáciu“ pôvodného poľnohospodárskeho družstva na družstvo podľa Obchodného zákonníka, kde pôvodne družstvo vykazovalo vo vzťahu k pozemkom vlastníctvo, čiže majetok „0“ - viď rozsudok Okresného súdu Námestovo sp. zn. 3C/11/2021. Žiarec, ako právny nástupca PD Tvrdošín si protizákonne uplatnil zápis vlastníckeho práva na základe zákona z roku 1949 (81/1949 Zb.). Urobil tak potom, čo uplynula lehota na podanie reštitučných nárokov, a to v dobe, keď vlastníctvo svedčalo pôvodným vlastníkom, urbárikom. Žalobca odkázal na obsah nálezu Ústavného súdu SR II. 348/2008, z ktorého vyplýva, že „po zrušení zákona č. 69/49 Zb., a to zákonom č. 49/1959 Zb. o jednotných roľníckych družstvách došlo ex lege k obnove individuálneho vlastníctva niekdajších urbárikov (alebo ich právnych nástupcov) k pozemkom združeným v družstve, ktoré ich iba obhospodarovalo. Podľa § 24 ods. 1 zákona č. 49/59 Zb. vlastníctvo k pozemkom združeným k spoločnému družstevnému hospodáreniu zostáva zachované“. Ešte v roku 1992 si PD Žiarec nenárokovoval na vlastníctvo ku žiadnej z dotknutých nehnuteľností a akceptoval nájomné vzťahy ku pôde, ktorú užíval. Túto skutočnosť žalobca preukazuje aj Dohodou o vydaní č. 3/93 zo dňa

08.03.1993. Neskôr v roku 1994 uzavrel Dohodu o dočasnom užívaní pozemkov s urbárom. Vlastníci tak boli presvedčení o tom, že zápisy v pozemkovej knihe zodpovedajú skutočnému stavu. Zápisy podielov na úkor vlastníkov boli vykonávané od roku 1994 na základe rozhodnutia ONV v Trstíne, č. Pôd. 520/1958 z 10.03.1958. Žalobca upozornil na skutočnosť, že orgán, ktorý ho vydal, nikdy jeho právoplatnosť ani vykonateľnosť nevyznačil. Zápisu schopné tak nemohlo byť, pretože v roku 1994, kedy bol prvý zápis na jeho základe vykonaný, bolo nevyhnutné právoplatnosť v zmysle platných právnych predpisov preukázať. Na listine predloženej družstvom orgánom katastra je vyznačená právoplatnosť až v roku 1997 neznámym orgánom bez označenia, preto ho nemožno považovať za akceptovateľné právoplatné rozhodnutie (na odtlačku pečiatky je pritom znak súčasnej SR a nie pôvodného štátu). Bez väzby na právne nástupníctvo orgánov, zistenie skutočného stavu je tak samotné vyznačenie s nečitateľným podpisom nulitným aktom, pretože bolo vykonané inou osobou, ako tou, ktorá rozhodnutie vydala, a to bez akéhokoľvek vzťahu k pôvodnému konaniu a bez spisového materiálu. Žalobca dal do pozornosti priložené rozhodnutia vyžiadané z archívu, z ktorých je zrejmé, že dané rozhodnutia až do roku 1997 nenadobudli právoplatnosť - nebola v spisoch vyznačená, preto nemohli byť z tohto dôvodu schopné zápisu v katastri nehnuteľností (mali by byť aj obsahom spisového materiálu, ktorý bude predložený súdu, avšak vzhľadom na jeho pravdepodobnú roztrieštenosť ich žalobca pripája aj k žalobe). Pokiaľ by aj vyznačenie vykonal orgán na to oprávnený, samotné vyznačenie právoplatnosti bez existencie podkladov, ktoré právoplatnosť potvrdzujú (podľa vedomostí niektorých členov bola právoplatnosť vyznačená bez spisu len odhadom na základe požiadavky predsedu družstva a nie v dôsledku zistenia skutočností zo spisového materiálu, nehovoriac o tom, že bola vyznačená niekoľko rokov po prvom napadnutom zápise, ktorého opravy sa návrh týkal), potvrdzujú, že pri zápisoch vlastníckeho práva až do roku 1997 nebolo predložené právoplatné rozhodnutie. Preto ani v konaní z roku 1994, ani v ďalších katastrálnych konaniach, ktoré toto rozhodnutie brali za podklad, nie je príloha na zápis ani formálne spôsobilá a neosvedčuje nadobudnutie vlastníctva. K uvedenému navyše žalobca uviedol, že rozhodnutie 520/58 zo dňa 10.03.1958, rozhodnutie bez riadneho vyznačenia právoplatnosti oprávnenou osobou (čo kataster mal skúmať) a bez obsahu údajov katastra, mal túto listinu určiť, že nie je listina spôsobilá na zápis vlastníckeho práva, potvrdzuje už v spise predkladaný rozsudok Najvyššieho súdu SR 8Sžo 13/2010 či 8Sžo 383/2009. Týmito rozsudkami bolo zamietnutie zápisu vlastníckeho práva v prospech PD Žiarec Tvrdošín, ktorý pre zápis vlastníctva predkladal právnu listinu 520/58, k čomu bol vydaný aj protest prokuratúry, ktorým bol napadnutý celý proces prevodu urbárskeho majetku a vydané právoplatné rozhodnutie o povolení vkladu správy katastra zo dňa 09.07.2007 zrušené. Z odôvodnenia napadnutých rozhodnutí vyplýva, že námietku žalobcu, že listina, ktorá má preukazovať vlastníctvo, nespĺňa podmienky a náležitosti uvedené v § 42 ods. 2 katastrálneho zákona, vyhodnotili vo vzťahu k jej platnosti alebo neplatnosti, a to len s posudzovaním vo vzťahu k okolnostiam v čase jej vykonania. Podľa žalobcu toto odôvodnenie nie je ani zákonné ani úplné a ani vierohodné. Pokiaľ je katastru predložená listina na zápis, musí v čase zápisu spĺňať formálne a obsahové náležitosti. Odôvodnenie smerujúce k jej platnosti nie je zodpovedaním námietok voči jej obsahu a právoplatnosti. Odôvodnenie smerujúce k tomu, že orgány katastra nemôžu skúmať platnosť listiny, je síce postavené na správnej premise, ale nezodpovedá skúmaniu listiny z pohľadu jej zapisateľnosti z formálnych a obsahových dôvodov, ktoré orgány katastra vo svojich rozhodnutiach opomenuli. Na posúdenie zapisateľnosti listiny - rozhodnutia do katastra nehnuteľností nie je potrebné ani možné zo strany orgánov katastra skúmať platnosť alebo neplatnosť listiny, ale dôležité je zistiť, či ide o právoplatnú a vykonateľnú listinu a či obsahuje všetky náležitosti, ktoré zápis na jej základe oprávňujú. Predmetné rozhodnutie bez riadneho vyznačenia právoplatnosti oprávnenou osobou (čo skúmať orgán katastra mal a mohol) a bez obsahu údajov katastra nebolo a nie je listinou spôsobilou na zápis práva. Okrem toho žalobca uviedol, že prvé zápisy vykonané podľa tejto listiny boli vykonané ešte za účinnosti zákona č. 265/1992 Zb. a vykonávacej vyhlášky č. 594/1992 Zb. Ani v tom čase však nespĺňali predpoklady na zápis najmä z hľadiska obsahu (§ 58 vyhlášky č. 594/1992 Zb.), pretože absentovali v listine parcelné čísla, druh a výmera jednotlivých pozemkov podľa katastra a hlavne boli zápisy v rozpore s § 59 vyhlášky č. 594/1992 Zb. Pri zápise neskúmal orgán katastra právoplatnosť rozhodnutia, ani označenie nehnuteľností, ktorých sa malo týkať, čím pochybil a ani ho nevyhodnotil ako nezapisateľné pre absenciu údajov katastra. Ak by si pritom ešte uvedomil, že sa pácha krivda na osobách a ich právach za neoprávnené zabranie vlastníctva pôdy, musel by vyhodnotiť návrh opačne a namiesto zápisu ho odmietnuť. Nejde pritom o riešenie sporu o vlastníctvo a tým o aplikovanie právneho záveru z rozhodnutia Najvyššieho súdu SR 6Sžo 126/2008, podľa ktorého opravou chyby podľa § 59 ods. 1 písm. a) nemožno riešiť spor o vlastníctvo. Toto rozhodnutie totiž postavilo svoj názor na inom druhu opravy chyby, ktorá bola možná pred novelou katastrálneho zákona a v danom prípade žalobca nežiadal, aby orgány verejnej moci riešili spor o vlastníctvo, ale aby posúdili chybu katastra z pohľadu nesplnenia podmienok pre zápis. To, že preukázal, že v konaní k prechodu

práva nedošlo, alebo bolo právo urbárikom ešte pred zápisom vlastníctva na Žiarec vrátené a listina, na základe ktorej právo zapísal, v skutočnosti právo ani neosvedčuje, nie je jediným dôvodom, pre ktorý právo vôbec v prospech Žiarec zapísané byť nemalo. Pri dodržaní zásady materiálnej pravdy mali orgány katastra, ak neuznali, že vlastnícke právo ani zo zákona ani z listiny navrhovateľovi zápisu nesvedčí, skúmať samotnú spôsobilosť listiny na zápis tak, ako to vyžaduje zákon. Žalobcovi je známe, že k niektorému z preverovaných zápisov bola predložená aj listina - stanovisko Slovenského pozemkového fondu, ktorá bola predložená na zápis Z 819/94, a to stanovisko Slovenského pozemkového fondu k vlastníctvu pozemku parcela č. 28 k. ú. U. z 08.12.1993, avšak ani táto nie je listinou osvedčujúcou právo k nehnuteľnosti, na základe ktorej mohol byť zápis v prospech Žiarec vykonaný, keďže ide iba o stanovisko Slovenského pozemkového fondu, ktoré je podľa žalobcu v rozpore so zákonným oprávnením tejto inštitúcie určovať, posudzovať alebo konštatovať vlastnícke právo. Žiadne iné listiny podľa vedomosti žalobcu k zápisu predložené neboli. Pokiaľ bolo dané rozhodnutie, ktoré malo osvedčiť vlastníctvo v prospech Žiarec vydané 10.03.1958, žalobca upozornil na to, že na schôdzi SNR konanej už v dňoch 11. a 12.03.1958, bol schválený zákon SNR o úprave pomerov a obhospodarovaní spoločne užívaných lesov bývalých urbárikov, komposesorátov a podobných útvarov, vydaný pod č. 2/1958 Sb. n. SNR, ktorý zrušil útvary bývalých urbárikov, komposesorátov, ktoré spoločne užívali lesy. Následne došlo k odovzdaniu týchto lesov do obhospodarovania krajským správam lesov, ako aj roľníckym družstvám. Významné bolo ustanovenie, podľa ktorého odovzdaním spoločných lesov na obhospodarovanie sa nemení vlastnícka podstata. Členovia zrušených útvarov ostali aj naďalej vlastníckymi v pomere svojich podielov. Ďalším v poradí bol zákon č. 49/1959 Zb. národného zhromaždenia o jednotných roľníckych družstvách, ktorý zrušil predchádzajúcu úpravu družstiev a družstevný majetok podľa neho už bol len družstvami obhospodarovaný, ale vlastnícke práva ostali pôvodným vlastníkom. Preto zo zákona sa obnovilo aj vlastníctvo družstevníkov, ktoré predtým bolo rozhodnutiami odobraté. Zo zákona tak účinnosť rozhodnutia predloženého na zápis zanikla aj v prípade, ak by nastala jeho právoplatnosť. V tomto smere žalobca odkázal na nálezy Ústavného súdu SR II. 348/2008, III. 194/2012. Tak v tom čase, ako aj dnes tvorili všetky pozemky zapísané na pozemkové spoločenstvo spoločnú nehnuteľnosť. Pôvodne boli v jednom katastrálnom území, v súčasnosti sa však nachádzajú v dvoch katastrálnych územiach, k čomu žalobca odkázal na PKV č. 1 k. ú. U. a PKV č. 287 B. (D.), napriek tomu sa celé konanie viaže na jednu spoločnú nehnuteľnosť. V konaní o oprave chyby boli k vyhodnoteniu prechodu vlastníckeho práva podľa listín, ktoré tvoril základ pre zápis, predložené orgánu katastra v konaní rozhodnutia súdov, najmä Ústavného súdu SR, ktoré nepochybne v procese Urbáru Tvrdošín vyhodnocovali vlastníctvo urbárikov ako zachované aj z dôvodu, že zrušením zákona č. 69/1949 Zb. zákonom č. 49/1959 Zb. došlo ex lege k obnove individuálneho vlastníctva niekdajších urbárikov a družstvám ostalo zachované iba hospodárenie. K uvedenému žalobca odkázal na nález Ústavného súdu II. ÚS 348/08 zo 06.10.2010, ktorého časť citoval v podanej správnej žalobe. Pokiaľ aj orgány katastra majú námietky k tomuto výkladu zákona, je potrebné brať do úvahy nielen jeho nedokonalý obsah, ale aj vtedajší účel a ten možno vydedukovať tak z úvodných a všeobecných ustanovení o pravidlách a účele zákona, ako aj z ustanovenia o zániku členstva a vrátení pozemkov pri zániku členstva, o tom, že predpisy o prevodoch nehnuteľností zostávajú nedotknuté (§ 23 ods. 3), z čoho logicky pri formulácii zrušujúceho ustanovenia (§ 62 ods. 1 - zrušujú sa všetky predpisy, ktoré odporujú tomuto zákonu; najmä sa zrušujú zákon č. 69/1949 Zb.) vyplýva, že družstvá sú kreované zákonom č. 49/1959 Zb. úplne nanovo a družstevníci sú povinní združiť pozemky, pričom im vlastníctvo nezaniká, ale obhospodaruje združený majetok družstva. To, že právny jazyk nebol v období po vojne a hlavne v prvých desaťročiach socializmu precízny, je všeobecne známe rovnako tak, ako príčiny, pre ktoré tomu tak bolo. V danom čase sa však považovalo zrušenie pôvodného zákona aj za zrušenie úkonov, ktoré na jeho podstate boli vykonané. Vyplýva to aj z toho, že sa zákon špeciálne nezaoberal v prechodných ustanoveniach tým, ako sa má postupovať pri družstvách, ktoré vznikli podľa pôvodného zrušeného zákona, ale bral všetky družstvá ako novovznikajúce a nanovo kreované. Tomuto výkladu svedčí aj akceptovanie vlastníctva fyzických osôb poľnohospodárskym družstvom až do jeho transformovania na družstvo podľa Obchodného zákonníka. Čo sa týkalo spoločných lesných pozemkov, zákon č. 2/1958 ich odovzdal do obhospodarovania (nevyvlastňoval, vlastníctvo ponechával pôvodným vlastníkom) podľa veľkosti krajským správam lesov alebo družstvám. Tento zákon bol prijatý nasledujúci deň po vydaní rozhodnutia, ktoré bolo k zápisu predložené, a tak je nepochybné, že k správoplatneniu rozhodnutia nemohlo dôjsť, keďže sa rozhodnutie predložené na zápis do katastra týkalo aj pozemkov, na ktoré sa zákon vzťahoval. Tým prekážka rozporu so zákonom bránila správoplatneniu rozhodnutia, ktoré nebolo ani doručené účastníkovi konania Urbáru Tvrdošín, či členom spoločenstva, a tak sa ani nemohli brániť voči vydanému rozhodnutiu, v tom čase bolo toto pravidlo zrejmé, keď sa vlastníctvo mohlo odoberať komukoľvek bez jeho súhlasu. Toto boli páchané krivdy, ktoré v prípade Urbáru Tvrdošín

pokračujú. Orgány verejnej moci nevykonali žiaden úkon, aby zaobstarali pôvodný spisový materiál a vyznačenie právoplatnosti overili. Okrem toho na zákony z dôb zoštatňovania a ich nadväznú právne akty z hľadiska doby je potrebné nazerať skôr v prospech dotknutých osôb ako v prospech socialistických organizácií, ako napríklad poľnohospodárskych družstiev alebo ich právnych nástupcov. Na to tiež poukázali súdne authority, a to aj v prípadoch, kedy boli pokusy o zvrátenie stavu pre nesprávnu aktívnu legitímáciu neúspešné. Z uvedených dôvodov mal žalobca za to, že vlastnícke právo neprešlo na PD Žiarec, Tvrdošín a listina predložená na zápis nebola zápisu schopná, k čomu odkázal na rozsudok Najvyššieho súdu SR 8Sžo 13/2010 a 8Sžo 383/2009. Z uvedených dôvodov mal za to, že boli splnené podmienky na opravu chyby v katastrálnom operáte. Napadnuté rozhodnutie žalovaného odôvodňuje svoje potvrdenie prvostupňového rozhodnutia tým, že oprava chyby podľa § 59 ods. 2 písm. d) sa viaže na tri kumulatívne podmienky, z ktorých dve neboli splnené. Za prvú z nesplnených podmienok považuje napadnuté rozhodnutie absenciu rozporu s § 36 ods. 2 alebo § 42 katastrálneho zákona. V tomto smere odôvodňuje rozhodnutie tým, že sa viaže iba na zápisy podľa súčasného zákona, nie na zápisy podľa zákona č. 265/1992 Zb. Konania však skončili a zápisy boli vykonané aj za účinnosti zákona č. 162/1992 Zb. (ako to vyplýva z prešetrenia údajov uvedeného v odvolacom aj prvostupňovom rozhodnutí), t. j. za účinnosti súčasného katastrálneho zákona a niektoré zápisy prebehli aj so začatím konania za účinnosti súčasného katastrálneho zákona. Žalovaný však samostatne zápisy podľa doby podania návrhov ani ich vykonania v odôvodnení postupu nerozlíšil, a tak jeho rozhodnutie pre nedostatok rozlíšenia jednotlivých zápisov sa v tejto rovine javí arbitrárnym a nepreskúmateľným. Žalobca mal za to, že podmienku pre vykonanie opravy v zmysle § 59 ods. 2 písm. d) možno považovať za splnenú tak v prípade zápisov podľa súčasného znenia katastrálneho zákona, aj v prípade konaní, ktoré začali alebo aj skončili za účinnosti predchádzajúceho zákona, pretože 1) prechodné ustanovenia katastrálneho zákona nemajú zmienku o tom, že by sa záznamové konania začaté podľa zákona č. 265/1992 Zb. mali dokončiť podľa zrušeného predpisu a keďže ide o procesný predpis, mal byť na začaté konania použitý už nový zákon a 2) pokiaľ boli zápisy vykonané pred účinnosťou zákona, z prechodných ustanovení katastrálneho zákona pre posúdenie možnosti opravy chyby je dôležité ustanovenie, na základe ktorého je potrebné dospieť k záveru, že opravu chyby aj v tomto prípade možno vykonať. Z § 78 ods. 2 katastrálneho zákona vyplýva, že zápisy práv k nehnuteľnostiam vykonané podľa zákona č. 265/1992 Zb. sa považujú za zápisy vykonané podľa súčasného katastrálneho zákona (čiže zápis je vykonaný v zmysle § 36 ods. 2 za použitia ust. § 42 o spôsobilosti listín na zápis). Tým je potom splnená podmienka rozporu s uvedenými ustanoveniami v § 59 ods. 2 katastrálneho zákona, pretože sa zápisy vykonané za účinnosti zákona č. 265/1992 Zb. považujú za zápisy práve v zmysle týchto ustanovení. Okrem toho z § 78 ods. 1 katastrálneho zákona vyplýva, že zápisy práv k nehnuteľnostiam vykonané do 31.12.1992 preukazujú pravdivosť skutočností v nich uvedených, ak sa nepreukáže opak. Preukázanie opaku, ktoré v tomto prípade zákon predpokladá, však neznamená zápis práv na základe neprávoplatnej listiny z roku 1958 bez toho, aby prebehlo samotné preukazovanie právoplatnosti v zmysle ustanovení správneho poriadku a riadneho konania o oprave chyby formálnym spôsobom. Aj predchádzajúci zákon č. 265/1992 Zb. obsahoval v § 10 ods. 1 úpravu o potrebe hodnoverného preukázania tvrdenia o oprávnenosti v právnom vzťahu, čím smeroval k zisťovaniu materiálnej pravdy. Samotné predloženie listiny bez riadneho vyznačenia právoplatnosti pri začatí konania o zázname v roku 1994 s následným predložením pochybného a nevierohodného vyznačenia právoplatnosti (a to ešte pri súčasnom stave zrušeného zákona, na základe ktorého bola listina vystavená a ktorý aj Ústavný súd SR vyhodnotil ako zákon, ktorý ex lege navrátil vlastníctvo pôvodným urbárikom) a zároveň pri absencii vyžadovaných údajov v samotnej listine malo viesť k riadnemu posúdeniu neskoršieho zrušenia vlastníctva družstva a tým aj k prípadnému zisťovaniu pred samotným zápisom. Na rozdiel od súčasnej právnej úpravy na všetky konania podľa predchádzajúceho zákona č. 265/1992 Zb. sa správny poriadok vzťahoval v plnej miere. Dokazovanie a zisťovanie materiálnej pravdy tak predpokladal aj pri záznamovom konaní. Napriek vylúčeniu použitia správneho poriadku v súčasne platnom katastrálnom zákone pri zápise záznamom a pri úplnej absencii pozitívnej právnej úpravy právna teória aj prax dospela k záveru, že je nevyhnutné využiť primerane pre postupy konanie podobného charakteru riadne upravené a zachovávať aspoň základné zásady správneho konania. O tom, že pri zápise v prospech Žiarec, ako vlastníka nehnuteľností, orgán katastra pochybil tak po materiálnej, ako aj formálnej stránke a poškodil tým množstvo spoluvlastníkov, je z uvedených dôvodov nesporné. Správne mal orgán katastra odmietnuť zápis vykonať a pre formálne nedostatky listiny odkázať navrhovateľa na súd. Čo sa týka druhej podmienky pre opravu chyby, pre ktorú podľa orgánov katastra nie je možné opravu chyby vykonať, a to, že musí ísť o nesporné konanie, tak túto podmienku ako všeobecne platnú podmienku pre všetky typy katastrálnych konaní a špeciálne pre opravu chyby podľa

§ 59 ods. 2 písm. d) katastrálneho zákona namietal žalobca z dôvodu, že nie je zákonne upravená, takže ju nemožno za zákonnú podmienku označiť a orgány katastra pri výklade zákona vychádzajú z rozhodnutia, ktoré sa opieralo o staré už neaktuálne znenie katastrálneho zákona ešte z doby pred prijatím novely v roku 2018, rozhodnutie sa svojím obsahom nevzťahuje na konanie obdobné posudzovanému, ale vykazuje značné rozdiely. Zásadu nespornosti katastrálneho konania o oprave chyby nie je možné aplikovať univerzálne a je ju potrebné k novým ustanoveniam opravy chyby v niektorých prípadoch revidovať. V prípadoch, keď obe strany disponujú vierohodnými listinami svedčiacimi o ich práve, v tom prípade môže o vlastníckom práve rozhodnúť iba súd. Rovnako tak si sám správny orgán nemôže urobiť úsudok o neplatnosti rozhodnutia štátneho orgánu, avšak môže akceptovať výklad zákonov socializmu a stanovisko o zachovaní vlastníckeho práva pôvodných urbárikov, urobený v súdnom konaní, ktoré sa týka pri spoločnej nehnuteľnosti čo i len jedného zo spoluvlastníkov a vzťahuje sa na posúdenie aj pre iných spoluvlastníkov pri dodržaní zásady legitímneho očakávania a tiež je povinný akceptovať právnu úpravu, ktorá aj keď nie je súčasným právnym jazykom, ale fakticky vrátila ešte za čias hlbokého socializmu družstevníkom vlastnícke práva k nehnuteľnostiam po tom, čo im boli zákonom a prípadne aj na základe zákona rozhodnutím odňaté. Rozšírenie možností opravy chyby, tak ako bolo prijaté novelou katastrálneho zákona z roku 2018, by pri dogmatickom zotrvaní a použití pravidla o nespornosti viedlo k absolútnej obsolentnosti novoprijatých ustanovení v konaní o oprave chyby, pretože každá oprava chyby, ktorá sa týka napríklad zápisov podvodného charakteru, kedy k prechodu práva vôbec nedošlo alebo na základe už zrušených rozhodnutí, ktoré v čase zápisu nebolo katastru známe alebo aj opravy chybyne zobrazených hraníc pozemkov, sa dá považovať v určitých prípadoch za sporové konanie, pretože často s takouto opravou chyby niektorý z účastníkov nesúhlasí, čím sa dostávajú strany do konfliktu záujmov a konanie sa stáva sporovým. Za sporové konanie v zmysle sporu o určenie práva však nemožno považovať také konanie, v ktorom je nepochybne preukázané, že k nadobudnutiu vlastníctva nedošlo, alebo bolo medzičasom, a to ešte pred zápisom zrušené a napriek tomu bol zápis v prospech nevlastníka vykonaný, a to len pre nesúhlas osoby, ktorá si neoprávnene dala zapísať právo a/alebo bola na zápis ako podklad použitá listina, ktorá vykazuje obsahové aj formálne vady. Aj pôvodné zápisy, na základe ktorých bolo v prospech Žiarec právo zapísané, ak by sa o ňom v priebehu konania dozvedeli pôvodní vlastníci, ktorých sa týkalo a mali by možnosť ho v konaní namietat', by bolo potrebné vyhodnotiť za sporové konanie. Pri použití zásady nesporného konania tak vlastne nemohol zápis byť ani z tohto pohľadu vykonaný. Účelom prijatia novej úpravy ustanovení o oprave chyby bolo nepochybne aj odbremenenie súdov od konaní, v ktorých kataster na základe chybných podkladov od stola bez zisťovania materiálnej pravdy v dôsledku vylúčenia použitia správneho poriadku alebo nesprávnou aplikáciou jeho zásad vykonal zápisy. Zákonodarca práve na obranu dobrej viery tretích osôb, ktoré by takouto opravou mohli byť dotknuté, ustanovil zákonnú podmienku týkajúcu sa opravy chyby aj podľa § 59 ods. 2 písm. d) katastrálneho zákona, a to obmedzenie, kedy sa takáto oprava nedá bez súdneho rozhodnutia vykonať, a to ak medzičasom došlo k ďalšiemu prevodu práva. Práve preto aj návrh na opravu chyby smeroval výlučne voči zápisom, ktoré ďalšou zmenou neboli dotknuté. Túto podmienku aj orgány katastra vyhodnotili ako splnenú. Napokon žalobca poukázal na chybný postup katastra, ktorý návrh na opravu nezapísal do registra X, pričom k náprave došlo až na základe protestu prokurátora.

4. Žalovaný vo vyjadrení k podanej žalobe navrhol túto ako nedôvodnú zamietnuť. Poukázal na to, že žalobca namietá k jednej z podmienok pre opravu chyby podľa § 59 ods. 2 písm. d) katastrálneho zákona, že v konkrétnom konaní o oprave chyby sa nejedná o sporové konanie z dôvodu, že „za sporové konanie v zmysle sporu o určenie práva však nemožno považovať také konanie, v ktorom je nepochybne preukázané, že k nadobudnutiu vlastníctva nedošlo, alebo bolo medzičasom, a to ešte pred zápisom, zrušené a napriek tomu bol zápis v prospech nevlastníka vykonaný, a to len pre nesúhlas osoby, ktorá si neoprávnene dala zapísať vlastníctvo“. Žalovaný k tomuto tvrdeniu žalobcu uviedol, že v konkrétnom prípade sa nejedná len o nesúhlas vlastníka (spoluvlastníka) evidovaného na príslušných listoch vlastníctva s opravou, ale skutočnosť, že ide o sporové konanie, vyplýva z poznámok evidovaných na príslušných listoch vlastníctva. Konkrétne na LV č. XXXX v k. ú. U. je pri spoluvlastníkovi pod č. 141 evidovaná poznámka P-27/2011 - Urbárski spolumajitelia, pozemkové spoločenstvo Tvrdošín, so sídlom Trojičné námestie 185, IČO: 17 057 302 - uznesenie Okresného súdu Námestovo č. 2C/54/2010-85 o prijatí návrhu na začatie súdneho konania na spoluvlastnícky podiel 669827/999999 pod B 141 pre spoluvlastníka Žiarec, poľnohospodárske družstvo Tvrdošín, IČO: 00191175-93/11“, ďalej na LV č. XXXX k. ú. U. a na LV č. XXX k. ú. B. je pri vlastníkovi evidovaná poznámka „P-147/2011-630 spoluvlastníkov urbárskeho majetku, zastúpených predsedom spoločenstva V.. V. D. - Urbárski spolumajitelia - pozemkové spoločenstvo Tvrdošín, so sídlom Trojičné

námestie 185, IČO: 17 057 302 - žaloba o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam a návrh na vydanie predbežného opatrenia, podané na Okresnom súde Námestovo dňa 26.07.2011-273/11“. Z evidovaných poznámok jednoznačne vyplýva, že v konkrétnom prípade existuje spor o vlastnícke právo, ktorý je predmetom riešenia na Okresnom súde Námestovo. Žalobcom tvrdený nesprávny zápis vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností na príslušných LV predstavuje sporný údaj katastra, ktorý je predmetom určenia vlastníckeho práva k predmetným nehnuteľnostiam v konaní na súde, o ktorom žalovaný ako správny orgán v žiadnom prípade rozhodovať nemôže. Konanie o oprave chyby v katastrálnom operáte je nesporné konanie bez ohľadu na to, podľa ktorého ustanovenia § 59 ods. 2 katastrálneho zákona sa postupuje. Konaním o oprave chyby nemožno riešiť vlastnícky spor.

5. Žalobca vo vyjadrení k vyjadreniu žalovaného uviedol, že skutočne podal určovaciu žalobcu ešte v roku 2011, keď opravy chybného zápisu neboli možné pre nesplnenie podmienok existencie práva. Prebiehajúci súdny spor však nemôže ovplyvniť povinnosť riadne vyhodnotiť opravu chyby, ktorá bola ako administratívne konanie začatá až potom, čo katastrálny zákon po veľkej novele v roku 2018 umožnil katastru opravovať aj chyby, ktoré dovtedy neopravoval a pre absenciu pozitívnych ustanovení dotknuté osoby boli pred novelou odkázané na domáhanie sa ochrany svojich práv cez civilné žaloby. Práve novela zákona umožňuje odbremeniť súdy od zaťaženia tam, kde by žiaden spor o určenie vlastníckeho práva nenastal, ak by kataster nepochybil a zapísal len skutkovo a právne vzniknuté právo. Žiadne zo zákonných ustanovení nebráni vykonať opravu chyby len pre prebiehajúce konanie o určovacej žalobe a poznámka spornosti je svojím charakterom informatívnou poznámkou. Pokiaľ sa môže náprava vykonať prostredníctvom správneho konania pred orgánom katastra, žalobca nebude musieť ďalej zaťažovať civilný súd a bude môcť vziať žalobu späť.

6. Krajský súd, ako správny súd, preskúmal napadnuté rozhodnutie ako aj postup, ktorým predchádzal jeho vydaniu v zmysle § 177 a nasl. zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej „SSP“) v zmysle žalobných bodov (§ 134 ods. 1, § 183 SSP), pričom zistil, že žaloba je v celom rozsahu nedôvodná, a preto ju podľa § 190 SSP zamietol z nasledovných dôvodov.

7. Z pripojeného administratívneho spisu mal správny súd zistené, že žalobca - Urbárski spolumajitelia, pozemkové spoločenstvo Tvrdošín zastúpené V. V. D., predsedom a C. G., podpredsedom sa v návrhu na prešetrovanie údajov katastra a opravu chyby zo dňa 26.03.2020 domáhal vykonania opravy chyby podľa § 59 ods. 1, 2 písm. d) katastrálneho zákona. Uvádza, že prebiehajúce konanie o ROEP vykazuje vady, a preto nedáva jasné odpovede práve na otázky, ktoré sú jeho účelom, a tiež poškodzuje právo pôvodných vlastníkov. Navrhol, aby v prípade, ak ROEP bude zapísaný v navrhovanom znení a neodstráni sa nesprávny zápis v prospech Žiarec, poľnohospodárske družstvo, bolo na základe prešetrovania údajov katastra začaté konanie o oprave chyby v zmysle § 59 ods. 2 písm. d) katastrálneho zákona a na jeho základe bol zrušený v k. ú. B. LV XXX a v ostatných LV XXXX a XXX ako jediní vlastníci vystupovali vo vzťahu k zápisu v katastri nehnuteľností členovia urbáru tak, ako boli pôvodne evidovaní so zmenami, ktoré priniesli dedičské rozhodnutia, prípadne ich prevody majetku. Žalobca navrhol, aby oprava chyby spočívala v jednoduchom prevedení, a to aby ku LV č. XXXX k. ú. U., na ktorom sú evidovaní všetci členovia urbáru s príslúchajúcim podielom, aby časť A Majetkové podstaty bola rozšírená o celú majetkovú podstatu, ktorá je vedená na LV č. XXXX k. ú. U.. Spojením týchto dvoch listov vlastníctva by došlo ku zjednoteniu nedeliteľných urbárskych nehnuteľností do jedného listu vlastníctva, kde vlastníctvo ku jednotlivým podielom pre jednotlivých členov urbáru je odvodené od právoplatných titulov vlastníctva.

8. Primárne považoval krajský súd za potrebné zdôrazniť, že koncepcia správneho súdnictva má svoj ústavnoprávny základ v článku 46 ods. 2 Ústavy SR, podľa ktorého kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak. Z právomoci súdu však nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd.

9. Podstatou argumentácie žalobcu vyslovenej v podanej žalobe je tvrdenie o nutnosti zápisu vlastníckeho práva dotknutých nehnuteľností v prospech jednotlivých spoluvlastníkov - urbárikov. Žalobca argumentoval predovšetkým tým, že nové znenie § 59 ods. 2 písm. d) katastrálneho zákona (účinné od 01.10.2018) umožňuje vykonať opravu v prospech vlastníka, a to bez ohľadu na spornosť vlastníctva, na ktorú poukázali správne orgány v preskúmaných rozhodnutiach. Žalobca akcentoval skutočnosť, že návrhom na opravu sa domáhal reparácie pochybenia pri postupe katastrálneho orgánu,

ktorý zapísal vlastnícke právo na úkor jednotlivých podielnikov na základe listiny, ktorá nebola na to spôsobilá. Zároveň obsahlo právne argumentoval v prospech práv jednotlivých spoluvlastníkov, ktoré považoval napriek existujúcim zápisom za zachované.

10. Podľa § 59 ods. 2 písm. d) katastrálneho zákona okresný úrad opraví údaje zapísané do katastra v rozpore s § 36 ods. 2, § 39 alebo § 42, ak nedošlo od zápisu do katastra záznamom k zmene vlastníckeho práva.

11. Konanie o oprave chyby v katastrálnom operáte je osobitným druhom správneho konania a má nesorový charakter. Okresný úrad, katastrálny odbor nemôže teda v rámci konania o oprave chyby rozhodovať spor o existenciu určitého práva k nehnuteľnosti. Ak sa vyskytne spor týkajúci sa existencie práva zapísaného v katastri nehnuteľností, tento spor sa môže vyriešiť len cestou súdu, pretože len súd má právomoc rozhodovať spory o existenciu či neexistenciu určitého práva. Vzhľadom na túto skutočnosť je často v aplikačnej praxi pomerne náročné určiť, či je ešte okresný úrad, katastrálny odbor oprávnený vykonať opravu chyby, alebo už takéto oprávnenie nemá. Aby okresný úrad, katastrálny odbor nemal právomoc opraviť chybu v katastrálnom operáte, spor o existenciu či neexistenciu určitého práva musí objektívne existovať - samotné nepodložené namietanie spornosti (ne)existencie určitého práva k nehnuteľnosti zo strany jedného z dotknutých subjektov v rámci konania o oprave chyby však nevyklučuje právomoc okresného úradu, katastrálneho odboru meritórne rozhodnúť vo veci opravy chyby. Uvedené závery sú vyjadrené aj v aktuálnej odbornej literatúre zaoberajúcej sa výkladom ustanovenia § 59 ods. 2 písm. d) katastrálneho zákona v účinnom znení (Fečík, M., Jakubáč, R. Katastrálny zákon. Komentár. 1. vydanie. Bratislava: C. H. Beck, 2021, s. 816, 817.).

12. Uvedeným výkladom reaguje správny súd na argumentáciu žalobcu poukazujúcu na nové znenie § 59 katastrálneho zákona, ktoré podľa jeho názoru umožňuje vykonať opravu aj v prípade spornosti vlastníctva. Žalovaný vo vyjadrení k podanej žalobe správne akcentoval skutočnosť, že v danom prípade sa nejedná o jednoduchý nesúhlas osoby, ktorej svedčí vlastnícke (spoluvlastnícke) právo, ale o prebiehajúce spory o vecné práva, ktorých základ tkvie v spore o výklad hmotnoprávných ustanovení (viď žalobcom prezentované nálezy Ústavného súdu SR, najmä II. ÚS 348/2008, III. ÚS 194/2012, ktorých rozpornosť bola napríklad riešená v odvolacom konaní na Krajskom súde v Žiline v rozhodnutí sp. zn. 6Co/778/2014 zo dňa 30.04.2015).

13. Na nesorovom charaktere konania o oprave chyby v katastrálnom operáte zotráva aj aktuálna teória, na čo poukázal správny súd vyššie v odseku 11 tohto rozsudku. Pokiaľ súčasne prebiehajú civilné sporové konania, o čom svedčia zápisy poznámok na dotknutých listoch vlastníctva, ako to uvádzal žalovaný, a žalobca to nepopieral, potom niet dôvodu zasahovať do priebehu týchto konaní formou nesorového riešenia chybného zápisu.

14. Naopak správny súd dáva za pravdu žalobcovi, že doslovný výklad znenia § 59 ods. 2 písm. d) katastrálneho zákona tým spôsobom, že nemožno dané ustanovenie aplikovať, pokiaľ konkrétny zápis bol vykonaný za účinnosti skoršej právnej úpravy, nie je náležitý. Uvedenou otázkou sa však správny súd nemienil v podrobnostiach zaoberať, keďže sporová povaha vzťahu žalobcu k osobe zapísanej v katastri nehnuteľností, bránila vyhovneniu návrhu na vykonanie opravy.

15. Pre úplnosť správny súd dodáva, že na nariadenom pojednávaní dňa 28.03.2023 zamietol návrhy žalobcu na doplnenie dokazovania v zmysle podanej žaloby z nasledovných dôvodov. Pre správny súd je podľa § 135 ods. 1 SSP rozhodujúci skutkový stav v čase právoplatnosti preskúmaného rozhodnutia orgánu verejnej správy, ktorým skutkovým stavom je správny súd viazaný. V prejednávanej veci navyše neboli ani splnené podmienky, ktoré má na mysli ust. § 120 SSP, pre ktoré by správny súd mohol sám vykonať dokazovanie, t. j. dokazovanie nebolo nevyhnutné pre rozhodnutie správneho súdu vo veci, nešlo o rozhodnutie podľa § 192 SSP a nešlo o rozhodnutie v konaní podľa § 6 ods. 2 písm. b), e), f), i), j) SSP.

16. Vzhľadom na skutočnosť, že správny súd všetky žalobné námietky vyhodnotil ako nedôvodné, žalobu s poukazom na § 190 SSP zamietol.

17. O trovách konania vo vzťahu k žalobcovi správny súd rozhodol podľa § 167 ods. 1 SSP a contrario tak, že ako neúspešnému účastníkovi mu náhradu trov konania nepriznal a vo vzťahu k žalovanému

podľa § 168 SSP a contrario tak, že ani žalovanému súd náhradu trov nepriznal, pretože neboli splnené podmienky na aplikáciu tohto ustanovenia.

18. Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustná kasačná sťažnosť, ak to zákon pripúšťa (439, 440 SSP) v lehote 1 mesiaca od doručenia rozhodnutia krajského súdu, ktorá sa podáva na krajskom súde, ktorý napadnuté rozhodnutie vydal. V kasačnej sťažnosti sa musí okrem všeobecných náležitostí podania podľa § 57 SSP uviesť

- a) označenie napadnutého rozhodnutia,
- b) údaj, kedy napadnuté rozhodnutie bolo sťažovateľovi doručené,
- c) opísanie rozhodujúcich skutočností, aby bolo zrejmé, v akom rozsahu a z akých dôvodov podľa § 440 SSP sa podáva (ďalej len „sťažnostné body“),
- d) návrh výroku rozhodnutia (sťažnostný návrh).

Sťažovateľ musí byť v konaní o kasačnej sťažnosti zastúpený advokátom. Kasačná sťažnosť a iné podania sťažovateľa musia byť spísané advokátom. Tieto povinnosti neplatia, ak

- a) má sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ, jeho zamestnanec alebo člen, ktorý za neho na kasačnom súde koná alebo ho zastupuje, vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) ide o konania o správnej žalobe podľa § 6 ods. 2 písm. c) a d),
- c) je žalovaným Centrum právnej pomoci.